



Sel kommune

Utskrift av møtebok

Arkivsak: 2008/248-2
Arkiv: 020
Saksbehandler: Sjur Mykletun
Dato: 06.03.2008

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
49/08	Formannskapet	15.04.2008

Forvaltningsreformen- høring om forslag til nye oppaver til det regionale folkevalgte nivået

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Høringsnotat fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Høringsbrev datert 26.02.08

Pressemelding fra departementet publisert 26.02.08

Formannskapet sak 54/07 Uttalelse til Stortingsmelding nr 12 (2006- 2007) Regionale fortrinn- regional fremtid.

Kommunestyret sak 9/06 Oppgavefordeling mellom stat, region og kommune. Høringsuttalelse fra Sel kommune.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Med utgangspunkt i Soria- Moria- erklæringen satte regjeringen i gang en prosess med sikte på å etablere et nytt regionnivå til erstatning for dagens fylkeskommuner. I motsetning til Bondevik 2- regjeringen ønsker dagens regjering ikke å kople region- diskusjonen til en drøfting av primærkommunenenes inndeling og oppgaver. Dette er siste høringsrunde før saken går til Stortinget i høst. Sel kommune har ved to anledninger avgitt uttale om saken, sist i april 2007.

Regjeringens utgangspunkt er en fortsatt tredelt styringsmodell, med direkte valg til folkevalgt forsamling på regionnivået. Målet skal være å styrke folkestyret på regionalt nivå med desentralisering av statlige oppgaver og klar ansvarsdeling mellom nivåene. Det skal også bli en mer samordnet forvaltning, ved at ulike sektorer kan ses i sammenheng. Utgangspunktet for oppgavefordelingen er at velferdsoppgavene skal utføres på statlig nivå og kommunalt nivå. Regionen skal først og fremst være en utviklingsaktør innen sitt geografiske område.

Stortingsmelding 12 opererer med tre alternative modeller:

- Regionmodell, der regionene i stor grad vil tilsvare en landsdelsinndeling.
- Forsterket fylkesmodell, med regioninndeling omtrent som nå.
- En mellommodell, som vil føre til relativt mange inndelingsendringer

I det foreliggende høringsnotatet er begrepet mellommodell forlatt. Regionmodell og forsterket fylkesmodell drøftes med hensyn til overføring av oppgaver, valgordning, juridiske forhold. I regjeringens pressemelding heter det bl.a.:

”Ut frå dei innspela som er hittil ei komne frå fylkeskommunane om regional inndeling, ser ikkje kommunal- og regionalministeren det aktuelt å gjera framlegg om endra grenser. – Eg ser likevel fram til nye innspel om dette frå dei nye fylkestinga, slik at vi eventuelt kan få friviljuge samanslåingar, seier kommunal- og regionalministeren.”

Oppgaver som foreslås overført til regionnivået:

- Tillatelser til å drive akvakultur
- Fellingstillatelser på kystsel
- Anvende og fordele skolekvoter innen havressursforvaltning
- Lokale fiskerireguleringer (i saltvann) innen gitte rammer
- Kriterier for deltaking i og utøvelse av fiske etter kongekrabbe
- Ansvar for fagskoleopplæringen i regionen
- Enkelte oppgaver innen informasjon, veiledning og kvalitetsutvikling på grunnskolenivå
- Oppnevne to eksterne styremedlemmer til høyskolene
- Ny ordning med regionale forskningsfond fra 2010 finansiert over statsbudsjettet
- Oppnevning av styreleder og evt. styremedlemmer til region/ knutepunktsinstitusjoner
- Bevaring av innlandsfisk og høstbare viltarter, og jakt/fiske på disse artene
- Vannregionmyndighet
- Styrket rolle i regional planlegging og i forhold til klimautfordringen
- Tilrettelegge og ivareta allment friluftsliv
- Regionene skal eie inntil 49 % av Innovasjon Norge, med lik andel hver. (51 % på Staten)
- Regionene kan opprette innovasjonsselskap sammen med SIVA og andre aktører
- Omklassifisering av riksveier uten stamvegstatus til veger som regionnivået har ansvaret for.
- Ved forsterket fylkesmodell blir enkelte oppgaver etter plan- og bygningsloven og planlegging/drift av kollektivtransport overført til regionnivået. (Ved eventuell regionmodell blir en langt større del av Statens vegvesen sine oppgaver overført til regionnivået.)

Oppgaver som eventuelt kan overføres til regionene, men som krever mer utredning/ lovarbeid

- Ansvar for å forvalte spillemidlene til lokale og regionale kulturbygg og idrettsanlegg
- Eventuelle oppgaver som i dag ligger til Norsk kulturråd
- Fylkesmennenes funksjon i verdiskapningsprogram, bu- midler m.m.
- Forvaltningsansvar for områdevernet

Valg

Dersom det blir en forsterket fylkesmodell foreslås valg til fylkesting som nå. Det samme ved valg til Stortinget der hvert fylke er en valgkrets som i dag. Dersom det blir store regioner bør det vurderes om hver region bør bestå av flere valgkretser. Da bør det også vurderes om og i tilfelle hvilke endringer som eventuelt skal gjøres i valgkretsene til Stortinget.

I forrige høringsrunde ønsket 11 fylker en regionmodell, mens 8 fylker ønsket en forsterket fylkesmodell. Av de 236 primærkommunene som sa noe om dette, ønsket 156 regionmodell og 80 en forsterket fylkeskommune. I forrige høringsrunde uttalte Sel formannskap:

”Sel formannskap slutter seg til målene for etablering av det nye regionnivået. Reformen må sikte at de nye regionene blir en offensiv samhandlingspart med kommunen og næringslivet i sitt område. Regionene må ha et spekter av kompetanse og virkemidler som supplerer og forsterker de ressursene som kommunene, organisasjonene og næringslivet har, og dermed bidrar til å forsterke utvikling, vekst og nyskaping. - - - Sel formannskap går inn for alternativ 3, med få og store regioner. - - -”

Vurdering

Høringsnotatet skisserer to alternativer for inndeling i forvaltningsreformen. Samtidig klargjør kommunalministeren i pressemeldingen at det ikke blir foreslått geografiske endringer. Notatet inneholder en oversiktlig gjennomgang av de oppgaver regjeringen har konkludert med skal overføres til regionnivået. Reaksjonene på høringsnotatet vil naturlig nok variere ut fra hvilke holdninger som er gjeldene til saken i vedkommende kommune eller fylke. Det er unektelig litt spesielt når det ene av de to hovedalternativene, regionmodellen, nærmest blir gravlagt med kommunalministerens uttalelser før høringsrunden.

Professor Tor Selstad ved Høgskolen i Lillehammer har deltatt i utredningsarbeidet for KS. Han uttaler til GD 27.02 at oppgavene som foreslås overført er mindre enn ventet, men likevel ikke ubetydelige. Selstad peker på omklassifisering av riksveger til fylkesvegnettet, regionale forskningsfond og fylkenes ansvar for klimaarbeid som det viktigste. Ellers sier Selstad: "Alle trodde at regjeringen ville flytte vesentlige nye oppgaver over til de nye regionene. Når denne oppgaveoverføringen uteble, falt hele grunnlaget for regionreformen bort."

Administrasjonssjefen slutter seg til Selstads vurdering. Det er også bekreftet fra politisk hold at det ikke lenger er grunnlag for å utvikle en egen Innlandsregion.

Da sykehussektoren ble tatt bort fra fylkeskommunen og organisert i egne foretak forsvant med ett slag 2/3 av fylkeskommunens økonomi og oppgaver. Mange mente vel at de partiene som fortsatt ønsker en trenivåmodell med direkte folkevalgt styringsorgan nå ville ta et krafttak for å gjenreise regionnivået. Det var noen viktige poeng ved regionreformen:

- Å lage så store geografiske regioner at det folkevalgte regionnivået kunne komme i inngrep med de store statsetatene som har utviklet en svært ulik regioninndeling (jfr. Statens vegvesen, med en regional organisering som spenner over flere fylker).
- En styrking av demokratiet ved at oppgaver som i dag ligger til Fylkesmennene blir overført til folkevalgte regionale organ, der Fylkesmennene i hovedsak skal arbeide med tilsynsoppgaver, klage- og ankesaksbehandling
- Å gi regionene tilgang til det vesentligste av virkemidler i nærings- og distriktpolitikken inne sine geografiske områder, og frihet til å tilpasse bruken av disse ressursene til den særegne situasjonen i den enkelte region.

Fra før av er det godt dokumentert at fylkeskommunen er mye mindre kjent blant folk enn primærkommunen, og at mange ikke vet forskjell på det folkevalgte fylkesnivået og den regionale Stat, Fylkesmannen. Det må antas å være en sammenheng mellom politiske styringsoppgaver og utøvelse av tjenesteyting på den ene siden, og legitimitet og oppslutning i befolkningen på den andre siden.

Administrasjonssjefen mener en kan stille spørsmål ved om det som her blir presentert som en forsterket fylkesmodell er bærekraftig. Kanskje er det slik at dette vil bidra til fortatt å svekke oppslutningen om kommune- og fylkestingsvalgene, og et neste kapittel om noen år blir en tonivåmodell med mer dominerende styring fra statlig embetsverk enn det vi ser i dag.

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

1. Sel formannskap viser til uttalelsen den 30.04.07, og mener fortsatt at en regionmodell vil være det beste, dersom det fortsatt skal være tre folkevalgte nivå i Norge.
2. En vil peke på at både blant fylkene og kommunene som ga uttalelse i forrige høringsrunde, var det flertall for regionmodellen.
3. Sel formannskap mener at Fylkesmannens ansvarsområde i hovedsak bør være tilsyn, klage- og ankesaksbehandling. De øvrige oppgavene bør legges til det regionale folkevalgte nivået. Dette prinsippet er i liten grad synliggjort i høringsnotatet

Behandling i Formannskapet - 15.04.2008:

Adm.sjefens forslag enstemmig vedtatt

Vedtak i Formannskapet - 15.04.2008:

1. Sel formannskap viser til uttalelsen den 30.04.07, og mener fortsatt at en regionmodell vil være det beste, dersom det fortsatt skal være tre folkevalgte nivå i Norge.
2. En vil peke på at både blant fylkene og kommunene som ga uttalelse i forrige høringsrunde, var det flertall for regionmodellen.
3. Sel formannskap mener at Fylkesmannens ansvarsområde i hovedsak bør være tilsyn, klage- og ankesaksbehandling. De øvrige oppgavene bør legges til det regionale folkevalgte nivået. Dette prinsippet er i liten grad synliggjort i høringsnotatet

Utskrift:

Kommunal- og regionaldepartementet
postmottak@krd.dep.no

Rett utskrift:

Dato: 16.04.08 Marie Oustad Andreassen
Utvalgssekrt